

Vaderschapskennis, nr. 18 – Juli 2023, 2^e jaargang, nr. 7

Versie: 31-07-2023

1

© Bob de Raadt

*Freelance Contextueel Maatschappelijk Werker – Methodisch Ouderbegeleider – lid
Connect2Grow > Connect2Fathers – Auteur/boekenrecensent/blogger – Assistent
onderzoek bij de afd. Verloskunde-Gynaecologie Erasmus MC Sophia – ROTTERDAM.*

www.bobderaadt.nl

www.bobderaadt.nl/vaderschap.php (interviews & boekrecensies)

www.bobderaadt.nl/connect2fathers.php (Rotterdams project ‘vaderschap’)

www.bobderaadt.nl/socialeverloskunde.php (kwetsbare zwangeren/risicofactoren)

www.bobderaadt.nl/vaderschapskennis.php (magazine vaderschap & ontwikkelingen)

www.bobderaadt.nl/ouderschapchristelijkgeloof.php > Daddycation/betrokken vaderschap

www.bobderaadt.nl/vaderkrachtcentraal.php: christelijk geïnspireerd magazine (digitaal)

www.bobderaadt.nl/fathersmatters.php Vaders doen ertoe.

@ bobderaadt@live.nl

Ook op: LinkedIn – Instagram – op YouTube:

<https://www.youtube.com/channel/UC1XmtqO6KlofGRFNGLqNakQ> -

https://youtu.be/y9WX_gspePw

¹ Rembrandt – schilderij ‘De verloren zoon’.

Inhoudsopgave:

- **Agenda** (pag. 2)
- **Publicaties** (pag. 3)
- **Berichten** (pag. 3)
- **Oog voor trauma tijdens eerste 1000 dagen helpt jonge kind vooruit:** <https://www.vakbladvroeg.nl/oog-voor-trauma-tijdens-eerste-1000-dagen-helpt-jonge-kind-vooruit> (pag. 7)
- **Psychotherapie bij zwangerschapsvergiftiging slaat aan.** <https://www.vakbladvroeg.nl/psychotherapie-bij-zwangerschapsvergiftiging-slaat-aan> (pag. 9)
- **Tips for dads with preemies in the NICU** (pag. 10)
- **Boekenplank** (pag. 11)
 - Vandeurzen, J., Steyaert. S. (2022) *Geïntegreerde zorg. Werken aan samenwerken* - Tielt: Uitg. Lannoo Campus.
 - Rhodé van den Berg, R. (2023) *Geboorte van een ouder. De mentale voorbereiding op het ouderschap.*

Agenda:

- **10 juli 2023** – Digitale bijeenkomst KlankBordGroep Zuyd Hogeschool - Sittard; over het thema- & kennisdossier 'Vaders en vaderschap'. Lectoraat Sociale Integratie. Over de conceptversie van de nieuwe JOP Methodiek Positieve Jeugdzorg. ²
- **1 juli t/m 31-08-2023:** [Online Congres 'Goed contact met prille ouders' - Vakblad Vroeg, met o.a. de lezing 'Vaders doen ertoe in de eerste 1000 dagen'. Voor informatie: https://www.vakbladvroeg.nl/congres-goed-contact-met-prille-ouders](https://www.vakbladvroeg.nl/congres-goed-contact-met-prille-ouders)
Niet iedere ouder is – om welke reden dan ook – in staat om op een adequate manier te communiceren met professionals. Tijdens het congres 'Goed contact met prille ouders' – sinds 1 juli maar liefst 60 dagen online te volgen, inclusief accreditatie – passeren diverse groepen ouders van jonge kinderen de revue. Als opwarmertje hebben we alle zeven sprekers geïnterviewd. Doe daar je voordeel mee. En smaakt de inhoud naar meer? Geef je op via de website van onze partner [Euregionaal Congresburo!](#)

De zeven interviews:

[Hilmar Bijma](#): "Oog voor trauma tijdens eerste 1000 dagen helpt jonge kind vooruit"

[José Koster](#): "Een individuele Opvoedopstelling zet ouders in hun kracht"

[Miranda Van den Akker \(she-her\)](#) van den Akker: "Oudersensitief werken met jonge kinderen versterkt resultaat hulpverlening"

[Marja Hodes](#): "Verstandelijke beperking staat goed ouderschap niet in de weg"

[Nicky Van Havere](#): "Psychische klachten leiden niet per definitie tot falend ouderschap"

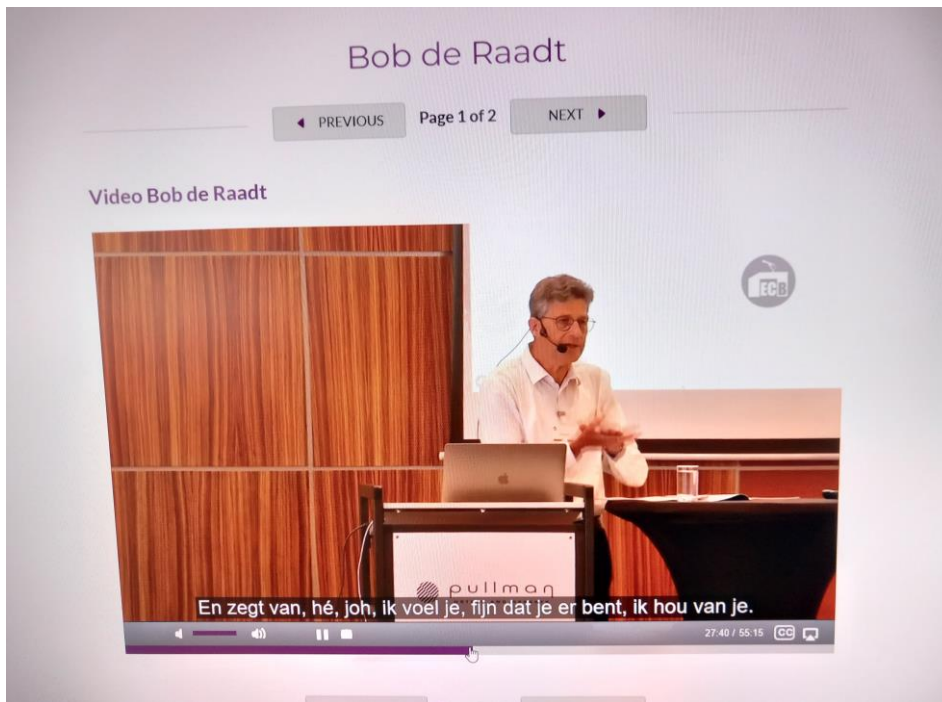
[Bob Raadt](#) de Raadt: "Haal vaders tijdens eerste 1000 dagen van zijspoor af!" ³

[Lisa Snip](#): "Omgaan met ouders met autisme witte vlek voor professionals" ⁴

² Zie ook in *Vaderschapskennis* nr. 17, juni 2023 > agenda.

³ Bron: [Haal vaders tijdens eerste 1000 dagen van zijspoor af.pdf \(bobderaadt.nl\)](#)

⁴ Vakblad Vroeg op LinkedIn, bericht op 03-07-2023.

Publicaties:

- <https://www.vakbladvroeg.nl/opstaan-en-vallen-tijdens-de-eerste-1000-papadagen-in-woord-en-beeld/> Recensie 'De papahandleiding' door Bob de Raadt – Vakblad Vroeg, 04-07-2023.^{5,6}
- https://www.bobderaadt.nl/documents/fathersmatters/PowerPoint_Vaderschap_als_kernwaarde.pdf
- https://www.bobderaadt.nl/documents/fathersmatters/Artikel_Bob_de_Raadt_Gewoon_papa.pdf > interview: 'Omarm je vaderschap'.
- https://www.bobderaadt.nl/documents/fathersmatters/Boekrecensie_De_Papahandleiding.pdf
- Sniekers, M., Tillmann, L., Knops, S., Goossens, W. & Keinemans, S. (2023). Hoe betrekken we de vaders? Aandacht voor vaderschap in de hulpverlening. Kind & Adolescent Praktijk, 22(2), 6-12.

Berichten:

- [Nieuw: begrijpelijke informatie over kraamzorg - Pharos - Beeldverhaal: Miriam en Raf krijgen kraamzorg - Pharos](#)
- <https://youtu.be/l2nHUvU-GFc> : podcast door Daddy's Place Rotterdam, een community voor vaders.

⁵ **Opstaan en vallen tijdens eerste 1000 papadagen in woord en beeld** 'Mijn eerste 1000 dagen als papa, inclusief 'n hoop toptips' luidt de ondertitel van 'De Papa Handleiding'. Een geinig en ludiek boek, aldus onze recensent Bob de Raadt. Vermakelijk door de scherpe cartoons en de bijbehorende teksten, wijze lessen en praktische tips.

⁶ Zie ook in *Vaderschapskennis*, nr. 17, juni 2023 > rubriek 'boekenplank'.

- https://familyfactory.nu/wp-content/uploads/2023/07/FF_eFlyer_lieversamen39.pdf
Het Inspiratieboekje: Liever samen Wat staat er op de to-do-lijst vandaag? Er moet nog werk gedaan worden. Er is zwemles, voetbal. Een berg wasgoed. Eén-op-één-tijd met je kind ... Staat dat er eigenlijk op vandaag? Tijd waarin je met volledige aandacht bij je kind bent? Wij-tijd geeft een boost aan je gezin. Het maakt de band hechter. Het zelfvertrouwen van het kind groeit. Alle gezinsleden voelen zich vaker blij. Kortom: veel redenen om tijd met je kind op de to-do-lijst te zetten. In dit boekje vind je een heleboel tips en inspiratie om die tijd samen in te vullen. Benieuwd wat je kunt verwachten? Bekijk dan meteen het inkijkexemplaar!
- https://www.zorgwelzijn.nl/dai-carter-af-en-toe-een-gecontroleerd-vechtpartijtje-kan-duidelijkheid-scheppen/?utm_medium=email&utm_source=20230709+zorgenwelzijn+nieuwsbrief+weekoverzicht; JEUGDHULP 07 JUL 2023 > **Dai Carter**: “Uit wat voor gezin kom je?”

‘Mijn moeder is een sterke, geëmancipeerde vrouw, maar ze komt uit een gebroken gezin met een geschiedenis zullen we maar zeggen. **Mijn vader** is Brits, en heeft dan ook een Britse opvoeding gehad. Een van de *stiff upper lip*. Over emoties praatte hij niet. Hij is een product van de jaren zestig, zeventig en tachtig in Brittannië. Dat resulteerde in dat hij zich in zijn adolescentie ging verzetten in de vorm van punk. Hij wilde weg uit Londen en kwam toen in de Amsterdamse punkscene terecht. Daar ontmoette hij mijn moeder. Hij zegt altijd dat hij op haar viel omdat ze met één hand een sjekkie kon draaien. Kortom, mijn ouders waren behoorlijk anti-gevestigde orde. Mijn moeder had al een dochter uit een eerdere relatie. Op mijn zevende gingen mijn ouders scheiden. Mijn vader heeft met zijn nieuwe vrouw een dochter gekregen”.

- “Hij wilde zijn kind houden, maar zij koos voor abortus”. De abortuswet houdt te weinig rekening met de belangen van de verwekker van een kind, waarschuwt Jordy Meerman. Als partner werd hij op een zijspoor gezet door zijn ex-vriendin, die voor abortus koos. ‘Maar het is toch ook mijn kind?’, aldus Meerman. Een gevoelig onderwerp met veel emoties. “Wat zijn mijn rechten als vader eigenlijk?”, is zijn vraag. In het interview⁷ vertelt Jordy Merman over de relatie met zijn vriendin, de (wederzijdse) blijdschap over de (zwangerschap), de breuk van de relatie en de abortus, die hij niet wilde. Waar bleef het overleg met hem als biologische vader? Meerman pleit ervoor dat de rechten van de vader, de partner meer gewaarborgd en juridisch versterkt moeten worden. De reacties, die op het interview volgen, gaan voorbij aan de gezamenlijke kindervens, de blijdschap over de zwangerschap en de redenen voor de ex-vriendin om de abortus te laten plaatsvinden. In algemene bewoordingen wordt gesteld dat meer rechten voor biologische vaders ontorecht is en ongewenst: vrouwen als slachtoffer van gezinsgeweld, de invloed (wensen, eisen) van de (ex)partner, zijn tiranniek gedrag (als verkrachter, als gewelddadig vriendje), de rechten van de vrouw, wie draagt de verantwoordelijkheid voor anticonceptie? Deze algemeenheden doen geen recht aan het individuele, persoonlijke verhaal van Meerkerk als partner en bio-vader. Enig begrip voor Jordy wordt wel getoond: dat hij zich uitgesloten voelt als vader, dat een abortus voor zowel een moeder als een vader dramatisch is, dat zijn verhaal schrijnend is en dat het goede gesprek tussen beide partners zo belangrijk is⁸. Het is de vraag of al dit begrip het pleidooi van Meerman verder brengt.
- Recente publicatie:
Sniekers, M., Tillmann, L., Knops, S., Goossens, W. & Keinemans, S. (2023). Hoe betrekken we

⁷ Ned. Dagblad 28-06-2023, pag. 4-5. Interview door Hans-Lukas Zuurman

⁸ ‘Rechten van vader bij abortus’, van Yosé Höhne Sparborth; ND 29-06-2023, p. 16. ‘Vaders en abortus’, door Dick Schinkelshoek, redactioneel commentaar; ND 29-06-2023, p. 3.

de vaders? Aandacht voor vaderschap in de hulpverlening. Kind & Adolescent Praktijk, 22(2), 6-12. - <https://doi.org/10.1007/s12454-023-1244-8>

- <https://www.kaponline.nl/magazine-artikelen/betrekken-jonge-vaders-hulpverlening/>
02 JUN 2023 – "Hoe betrekken we de vaders?"

Hoewel hulpverleners overtuigd zijn van het belang van vaders bij de opvoeding van hun kinderen, ondersteunen zij in de praktijk vaker moeders. Dit artikel beschrijft het hulpaanbod in een project voor ouders onder de 24 jaar, en de wijze waarop professionals vaders daarbij betrekken. 'Vaders lijken slechts te mogen aansluiten.'

Nederland kent een sterke moederschapscultuur. Bij heterokoppels worden zorgtaken automatisch aan vrouwen toegeschreven (Harthoorn 2019; Van den Berg en Duyvendak 2012) en als het gaat om (opvoedings)ondersteuning fungeren moeders als eerste aanspreekpunt. Om dit patroon te doorbreken en zowel jonge moeders als vaders te ondersteunen verantwoordelijkheid te dragen voor de zorg en opvoeding van hun kinderen is in de regio Parkstad een actie-onderzoek opgezet. Het Jonge Ouders Project (JOP), een integraal samenwerkingsverband in de gemeente Heerlen, werkt hiervoor samen met Zuyd Hogeschool. Dit artikel beschrijft het ondersteuningsaanbod in die regio aan jonge, vaak kwetsbare ouders, en meer in het bijzonder, de aandacht voor jonge vaders".

- <https://www.ouderkennis.nl/spiegeltraject-vaderschap/>
- <https://www.pharos.nl/vaderschap/>
- <https://www.pharos.nl/nieuws/zes-jonge-vaders-over-het-vaderschap-wat-is-eigenlijk-mijn-plek/> "Een ontmoetingsplek, een Vaderhuis

Die zoektocht naar een nieuwe rol, en naar hulp voor hun vragen: dat herkenden ze alle zes. Sommige gemeenten hebben inloopsprekuren voor vaders. Maar veel te weinig. De zes vaders pleitten voor een plek, voor een vaderhuis. Om te praten, ervaringen te delen, te ontspannen. Of om heel praktisch van een ander te leren hoe je een lamp kunt ophangen. "In mijn opvoeding was er geen vader. Dus ook niemand die me dat soort huis- tuin en keukenklusjes heeft geleerd. Mijn vrouw verwacht dat ik dat gewoon kan. Niet dus. Maar het voelt heel verkeerd een andere man in huis te halen om dat te komen doen. Dat kan fricties geven. En het doet wat met je zelftrouwen", vertelde een vader.

- New Beginnings voor (pas) gescheiden VADERS Ben je pas gescheiden en wil je je kinderen goed begeleiden door deze periode? Voor hun is dit ook een aanpassing en jij kunt ze erbij helpen! Bij New Beginnings ga je met andere ouders aan de slag om ervoor te zorgen dat het contact met je kinderen goed blijft. Je leert hoe je ze buiten conflicten tussen jou en je ex-partner houdt en hoe je weer een stevige basis legt voor jouw gezin. Er komt meer rust, controle en balans in huis.

New Beginnings

voor (pas) gescheiden VADERS

Ben je pas gescheiden en wil je je kinderen goed begeleiden door deze periode? Voor hun is dit ook een aanpassing en jij kunt ze erbij helpen!

New Beginnings: Voor vaders: 1 november 20.00-22.00 uur ONLINE

<https://vstwinkeltje.cartaoonline.nl/aanbod/inschrijven/cl85/new-beginnings-online>

Vaders kunnen zich gratis aanmelden, de training is online en zonder dossiervorming. Hierdoor zien we dat vaders hun kinderen beter kunnen begeleiden in de periode van de scheiding en daarna.

E-mail: twinkeltje@vanveldhuizenstichting.nl. Telefoon: 010 411 50 43

- **Luisteren**

In de podcast [Papa moet het doen](#) bespreken Tim van der Gouw en Maarten van den Heuvel al een aantal jaren op een luchtige en aanstekelijke manier de belevissen in hun (jonge) vaderschap. In [de laatste aflevering 'Reguleer het waterpistool'](#) vlieg ik vanaf minuut 24 in met een vraag aan Tim en Maarten over hun eigen vaders: wat van je vader wil je doorgeven aan je eigen kinderen en wat juist niet. En dat levert echt een mooi en verrassend gesprek op tussen Tim en Maarten. (Bron: Vurige Vrijdag - 14 juli 2023, Jeroen de Jong - info@praktijkvader.nl)

- Op LinkedIn:

[Dunstan Babytaal Nederland](#)
[Dunstan Babytaal Nederland](#) 813 volgers
3 d • Bewerkt • 3 d • Bewerkt •

Hoe betrek je vaders bij de eerste 1000 dagen?

In de geboortezorg krijgt de rol van vaders in de eerste 1000 dagen veelal slechts mondjesmaat aandacht. [Bob Raadt](#) is al jarenlang pleitbezorger voor meer oog voor vaders in deze cruciale ontwikkelingsperiode. **“Het versterken van hun rol in deze cruciale periode is een vorm van vaderemancipatie.** Een handicap daarbij kan zijn dat, ondanks goede bedoelingen, de geboortezorg wordt gedomineerd door vrouwen.”

Wat Bob graag voor zich ziet:

“Op en top betrokken vaders gericht op balans en veerkracht tijdens de zwangerschap, de bevalling en in de drukke baby- en peuterperiode: kortom de eerste 1000 dagen. Zichtbaar, actief, liefdevol, zorgzaam, nieuwsgierig, leerbaar, stressreducerend, reflectief, preventief, sensitief, stimulerend, participierend, verzorgend, buidelend en affectief. Wat verder meetelt is een realistisch communicatief vermogen naar zowel de medische wereld als het eigen sociale netwerk toe. En, last but not least, een goede poortwachter voor partner en kind.”

Dunstan Babytaal zorgt mede voor een gelijkwaardiger ouderschap.

Ouders kunnen samen kijken, luisteren en ontdekken welk huilgeluid hun baby maakt, dus welke behoefte hun baby heeft, en welke passende handeling op dat moment nodig is. Moeders voelen zich hierdoor gesteund en vaders (partners) voelen zich meer betrokken en competent.

Verder nodigen wij graag mannelijke professionals uit om ook trainer te worden!

- <https://www.pampers.co.uk/prematurity/premature-babies/article/role-of-fathers-in-nicu>

- www.zozwanger.nl
 - <https://www.zozwanger.nl/welke-soorten-vaders-zijn-er/>
 - <https://www.zozwanger.nl/dingen-die-vaders-beter-doen-dan-moeders/>
 - <https://www.zozwanger.nl/tien-vragen-die-niemand-aan-werkende-vaders-stelt/>
 - <https://www.zozwanger.nl/postnatale-depressie-bij-mannen/>
 - <https://www.zozwanger.nl/13-dingen-die-je-als-man-nooit-zal-begrijpen-van-een-zwangere-vrouw/>
 - <https://www.zozwanger.nl/hoe-reageren-mannen-op-zwangerschap/>
 - <https://www.zozwanger.nl/wat-moet-de-vader-regelen-na-de-bevalling/>
 - <https://www.zozwanger.nl/kennisbank/>
 - <https://www.zozwanger.nl/waarom-je-heel-veel-moet-knuffelen-met-je-baby/>

#####

- ✚ **Oog voor trauma tijdens eerste 1000 dagen helpt jonge kind vooruit:** <https://www.vakbladvroeg.nl/oog-voor-trauma-tijdens-eerste-1000-dagen-helpt-jonge-kind-vooruit>

⁹ Reformatorisch Dagblad, vrijdag 16-06-2023; pag. 23-25, Achtergrond.

Ontwikkeling / Ontwikkelingsprobleem, Ouderschap

Veel ouders kampen met een psychiatrische aandoening. Anderen hebben een voorgeschiedenis van trauma of verwaarlozing. Dit kan ernstige stress met zich meebrengen. “Zo ernstig dat hierdoor de omgeving waarbinnen een kind zich foetaal of op kinderleeftijd ontwikkelt, eronder lijdt”, weet Hilmar Bijma, gynaecoloog-perinatoloog werkzaam op de afdeling Verloskunde van het Erasmus MC Universitair Medisch Centrum. “Netwerkzorg in deze periode kan voor hen een wereld van verschil maken. Juist ook voor de levensloop van de kinderen van deze ouders.”

De eerste 1000 dagen zijn cruciaal voor de ontwikkeling. Tijdens deze periode wordt niet alleen het lichaam, maar ook de lichaamsfuncties gevormd en ingesteld. “Door de enorm snelle groei is het lichaam heel gevoelig voor omstandigheden”, vertelt Hilmar Bijma. “De gevoeligheid van het stress-systeem wordt vooral bepaald tijdens de zwangerschap en de eerste paar maanden na de geboorte. Blootstelling aan ernstige stress vroeg in het leven zonder voldoende (co-)regulatie heeft een ongunstige invloed op de ontwikkeling van het stress-systeem. Dit gaat vaak gepaard met levenslange gevolgen. Denk aan psychische klachten, luchtwegaandoeningen, overgewicht en hart- en vaatandoeningen.”

Fragmentatie

Het mag duidelijk zijn dat het van groot belang is om gezinnen waar dit speelt tijdens zowel tijdens de zwangerschap als na de geboorte goed te begeleiden. Alleen schort het hier vaak aan. “Momenteel is er veel fragmentatie van zorg. Er is veel meer aandacht nodig om al vanaf de zwangerschap in deze gezinnen met de ouder-kindrelatie aan de slag te gaan.” In dit verband pleit Hilmar om te komen tot geïntegreerde gezinsgerichte zorgpaden.

Hilmar Bijma: “Zet in op geïntegreerde gezinsgerichte zorgpaden”

Window of opportunity

Hilmar ziet overigens meerdere mogelijkheden om het hulpaanbod beter te laten verlopen. “Als eerste is het belangrijk om al vanaf de zwangerschap systematisch oog te hebben voor het belang van een optimale ouder-kindrelatie. Ten tweede liggen er kansen door het hulpaanbod te integreren. Door te komen tot concrete onderlinge samenwerking kan de zorg stap voor stap worden opgebouwd. Tot slot is het hulpaanbod te verbeteren door naast de zwangere en prille ouders te staan. Probeer samen met hen stil te staan bij hoe de samenwerking het beste plaats kan vinden. De gezinnen zijn er namelijk bij gebaat indien zorg- en hulpverleners vanuit de verschillende domeinen al vanaf de zwangerschap samen met de getraumatiseerde aanstaande ouders kijken naar wat nodig is voor optimale ouder-kindinteractie. Laten we vooral het enorme ‘window of opportunity’ dat er tijdens de eerste 1000 dagen van de ontwikkeling is, gebruiken.”

Theorie en praktijk

Tijdens het recente congres 'Goed contact met ouders', vanaf 1 juli gedurende 60 dagen integraal online te volgen, gaat Hilmar uitvoerig in op het beter begeleiden van ernstige stress bij deze doelgroep. In haar presentatie heeft zij zowel oog voor de theorie als voor de praktijk. Uiteraard komen ook concrete handvatten aan bod om direct in de praktijk aan de slag te kunnen gaan.

Wat wil Hilmar de lezers van dit interview in ieder geval meegeven? "Omstandigheden, waaronder stress en ouder-kindrelatie, hebben grote invloed op de ontwikkeling tijdens de zwangerschap en de eerste levensjaren. Juist wanneer er sprake is van een psychiatrische aandoening of een voorgeschiedenis van trauma of verwaarlozing. Met geïntegreerde zorg en een authentieke, menselijke benadering kun je veel voor hen betekenen."

- **Psychotherapie bij zwangerschapsvergiftiging slaat aan.** <https://www.vakbladvroeg.nl/psychotherapie-bij-zwangerschapsvergiftiging-slaat-aan>

Onderzoek / Wetenschap, Vroeggeboorte, Zwangerschap

Maar liefst 5% van de zwangere vrouwen kampt met een zwangerschapsvergiftiging. Daarom heeft Erasmus UMC een psychotherapeutische programma voor deze doelgroep ontwikkeld. Uit onderzoek door Fernanda Sampaio de Carvalho¹⁰ en anderen blijkt dat het programma zich met succes richt op het verbeteren van de ervaring van het vroege ouderschap van deze zwangeren en hun partners. Een tweede onderzoek toont het belang hiervan aan. Zes maanden na de bevalling is er onder hen nog steeds veel angst om de baby te verliezen. Ook zijn deze ouders bang om een liefdevolle band met hun kind te vormen.

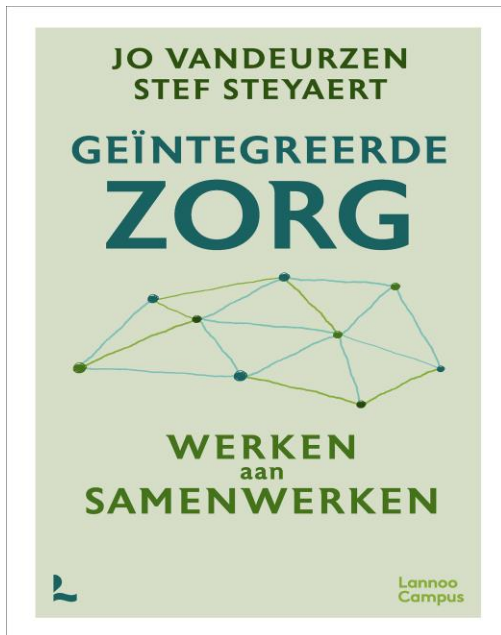
De medische term voor zwangerschapsvergiftiging is pre-eclampsie of het HELLP-syndroom. Het betreft een ernstige zwangerschapscomplicatie. De medische en psychosociale gevolgen zijn talrijk, waaronder vroeggeboorte van zuigelingen. Ook kan het syndroom schadelijk zijn voor de vroege ouder-kindrelatie. Ouders kunnen angst, schuldgevoelens, depressie en posttraumatische stress ervaren. Kortom, het is belangrijk om deze problemen vanaf de zwangerschap preventief aan te pakken.

Continue ondersteuning

Het door Erasmus UMC ontwikkelde programma is vernieuwend in het aanbieden van continue ondersteuning in het ziekenhuis aan zwangere vrouwen en hun partners, zowel op

¹⁰ Zie ook een notitie in *Vaderschapskennis*, nr. 16, mei-editie; pag. 3-4.

deel dat perspectieven beschrijft in diverse zorggebieden is aan te bevelen om een vertaalslag te maken: in de palliatieve zorg, over de rol van de huisarts, bij woonzorgvoorzieningen, in de thuiszorg, in de ziekenhuiszorg en in de jeugdzorg.

“Dit boek wil een fundament zijn voor haalbare, toekomstbestendige vernieuwing. Gaan we voor geïntegreerde zorg, dan stappen we uit de comfortzone en kiezen we voor leiderschap. Voor een samenleving waarin menselijkheid, leren leven met onvolkomenheid en respect voor ieders waardigheid de organisatie van zorg en welzijn inspireren”, aldus de schrijvers.

Het boek is overzichtelijk ingedeeld, prettig leesbaar en inspirerend om tot zinvolle innovaties te komen. Het leest zowel uitdagend als uitnodigend. Van harte aanbevelen.

Vandeurzen, J., Steyaert. S. (2022)

Geïntegreerde zorg. Werken aan samenwerken.

Tielt: Uitg. Lannoo Campus (350 pp, €29,99).

Mentale voorbereiding op ouderschap

Door Bob de Raadt, freelance contextueel maatschappelijk werker, gastdocent Erasmus MC Academie, schrijver/boekenrecensent, vader & vadercoach, blogger, pastoraal counselor.

‘Geboorte van een ouder’ is een pakkende en nieuwsgierig makende titel van het boek van Rhodé van den Berg. Met als ondertitel: ‘de kracht van mentale voorbereiding op het ouderschap’. Dat geeft een nieuwe dimensie aan de wording van moederschap, van vaderschap, van gezamenlijk ouderschap. Deze invalshoek, vaak ligt het accent op de fysieke aspecten van zwangerschap, bevalling en postpartum issues, biedt belangrijke ondersteunende informatie voor (aanstaande) ouders en voor professionele hulpverleners. Thema’s als veiligheid, sensitiviteit, betrokkenheid en gehechtheid zijn voor iedereen van belang, in elke relatie die je aangaat, je leven lang en in de professionele zorg.

Deze thema's zijn de dragende aspecten in dit overzichtelijke boek met veel theorie en nuttige oefeningen en opdrachten. Het boek heeft een eclectische opbouw en is om die reden heel praktisch in z'n toepassingen en reflectiemomenten. Achtereenvolgens komen de volgende theoretische kaders aan de orde:

- 'The motherhood constellation' ('moederschapconstellatie'; van Stern); met daarbij de kritische vraag: Waar is de 'fatherhood constellation'?
- Het contextuele gedachtengoed (van Iván Böszörményi-Nagy)
- De gehechtheidstheorie (van John Bowlby) en diverse gehechtheidsstijlen
- De cirkel van veiligheid (Powell, Cooper, Hoffman & Marvin)
- De pyramide van Maslow: lichamelijke behoeften, veiligheid en zekerheid, behoefte aan sociaal contact, erkenning en waardering en als vijfde aspect: zelfrealisatie.

Dit alles in de context van zwangerschap, bevalling, het (komende) kind en (aanstaand) ouderschap.

Het boek geeft inzicht in de (mentale) groei in moederschap **en in vaderschap**, in hun gezamenlijk ouderschap door de vele leerzame praktijkvoorbeelden, door de uitnodigende theoretische toepassingen en reflecterende vragen. Die richten zich niet alleen op problematische gebeurtenissen en ervaringen; zij richten zich op onderkenning, verwerking, samenspraak, sociale steun en veranderingen. Verbeteringen in de onderlinge communicatie, in het begrijpen van elkaar, in het steunen van elkaar, een beter begrijpen van het kind en tot groei in zelfvertrouwen en zelfrespect als ouder(s). Ter versterking van de driehoek van beide ouders en hun kind.

Het boek is goed leesbaar, heeft een zinvolle leeswijzer, is gegroeid door praktijkervaring en studie, is mooi uitgevoerd met aansprekende foto's, bevat zorgvuldig toegepaste theoretische werkmodellen, is voor professionals een handreiking qua toegepaste en doordachte theoretische kaders en is voor ouders uitermate nuttig als lees-, leer- en werkboek. Stilstaan bij en reflecteren over vragen als

- "Wat is je grootste wens voor je kind en voor jezelf als ouder?"
- "Wat hoop je je kind mee te geven als het gaat om respect voor mensen om hem heen?"
- "Hoe heb je veiligheid ervaren in je eigen opvoeding?"
- "Hoe zou jij het ouderschap de eerste jaren willen vormgeven?"

Het boek wil, een handreiking zijn tussen wetenschappelijke literatuur en de praktijk van alledag. Daarin is de auteur goed geslaagd. *'De geboorte van een ouder'* bevat basiskennis over de ontwikkeling van o.a. gehechtheid, emoties en zelfvertrouwen. Van den Berg is pedagoog en Infant Mental Health consulent en die ervaring is terug te vinden in dit boek. Een aanrader voor ouders (**vaders** en moeders!) om met dit boek aan de slag te gaan en dat geldt ook voor professionals die ouders willen steunen in de geboortezorg.

Van den Berg, R. (2023)

Geboorte van een ouder. De mentale voorbereiding op het ouderschap.

Leuven: Acco Learn (247 pp; €25,00).

